

Gemeente
Woudenberg

RAADSVOORSTEL 2022

**Datum
voorstel:** 22 november
2022

Registratiekenmerk: Z.338883
Raadsvergadering van : 22 december 2022
Vergadering Commissie van: 6 december 2022
Portefeuillehouder: M. van de Graaf
Behandelend ambtenaar: W.Haver, J.Heijenga

Onderwerp / voorstel: Plan Soorten Managementplan in samenhang met
Isolatievoucher actie

Aan de Raad.

Voorstel

Wij stellen u voor

- akkoord te gaan met het laten opstellen van een Soorten Management Plan
- de kosten voor het Soorten Management Plan in samenhang met de isolatievoucher actie (aandeel voor de gemeente Woudenberg) ad € 100.000 te dekken uit de reserve Duurzaamheid.

Inleiding

De provincie Utrecht heeft dit najaar 2022 een Isolatievoucher actie opgesteld waarbij zij 100% subsidie geeft voor de isolatie van spouwmuren vloeren van woningen van minima met een inkomen tot 120 % van de bijstandsnorm met die een eigen woning bezitten binnen de gemeente. Voorwaarde hiervoor is dat we de gemeente Woudenberg een Soorten Management Plan laat maken.

Een Soorten Management Plan (SMP) is een gebiedsdekkend ecologisch natuuronderzoek, in het kader van de zorgplicht onder de Wet Natuurbescherming. Doel is aantasting van de biodiversiteit te voorkomen in gebouwen, die mogelijk geïsoleerd gaan worden of een ander soort renovatie ondergaan. Onder het kopje argumenten wordt hierop dieper ingegaan. Als bekend is dat er geen of er dieren met een speciale status (bedreigd of kritiek) in een te isoleren/ rooveren gebouw aanwezig zijn, kan de provincie een ontheffing van de Wet Natuurbescherming verlenen. Natuurvrij maken en natuurvriendelijk isoleren van gevels en daken is onderdeel van de uitvoering.

Het SMP komt ten goede van alle eigenaren dus ook van OMNIA (huurwoningen), andere verhuurders en bedrijven.

Centrale vraag

Gepriint op: 24-11-2022 15:48:43uur

/var/websites/gemeentebestuur.woudenberg.nl/documenten/convert/01107485-4ede-4729-99c2-f23c443a1777.docx

Wilt u budget beschikbaar te stellen (dekking uit de algemene reserve duurzaamheid) voor het opstellen van een Soorten Management Plan? En tevens voor eventuele extra inhuur om natuur-compenserende maatregelen te kunnen nemen en de communicatie en begeleiding van de uitvoering van de voucheractie te kunnen uitvoeren?

Beoogd resultaten (wat)

1. Soorten Management Plan

Met een Soorten Management Plan kan een algemene ontheffing van de Wet Natuurbescherming worden verkregen voor de verduurzaming van gebouwen en voor renovaties, zonder dat elke keer opnieuw een natuuronderzoek moet worden uitgevoerd in opdracht van een individuele huizenbezitter of bedrijfspandeigenaar. Het SMP geeft richtlijnen voor het natuurvrij maken van een te verduurzamen gebouw en voor de compensatie van verloren broed- en overwinteringsplekken voor dieren. Het gaat daarbij o.a. om vleermuizen, zwaluwen, uilen en mussen die broeden en/of overwinteren in gebouwen.

2. Isolatievouchers

Het gebruik kunnen maken van isolatievouchers voor huiseigenaren met een minimuminkomen, die gratis de muren en vloer kunnen laten isoleren.

Kader

Wet Natuurbescherming, Nationaal Klimaatakkoord, Energieakkoord, Nationaal Isolatie Programma.

Argumenten

1. *Naleven van de vereisten van de Wet Natuurbescherming om aantasting van beschermde soorten te voorkomen.*

Op grond van de wet Natuurbescherming moet iedereen die een handeling doet die schade aan kan brengen aan leef- of broedgebied van een beschermde diersoort, vooraf zeker stellen dat hiervan geen sprake is. Dat betekent o.a. dat voor aanpassingen aan een gebouw, zoals een dakkapel plaatsen of spouwmuurisolatie, feitelijk onderzoek verplicht is naar de eventuele aanwezigheid van beschermde dieren die daar nesten of een leefgebied kunnen hebben. Denk aan mussen, vleermuizen en zwaluwen. Elk individueel onderzoek van een woning of bedrijfspand kost circa € 5.000. Pas op het moment dat er aantoonbaar geen sprake is van beschermde diersoorten, mogen de werkzaamheden worden uitgevoerd en zijn deze rechtmatig. Wanneer er wel beschermde diersoorten aanwezig zijn, is een vergunning nodig en zullen eerst compenserende maatregelen (bijvoorbeeld plaatsen van nestkasten) moeten worden uitgevoerd, alvorens met de aanpassingen aan het gebouw te starten. In de praktijk zijn veel eigenaren zich niet bewust van de onderzoeksplicht. Het onderzoek blijft achterwege waardoor mogelijk natuurwaarden verloren gaan. De provincie is toezichthouder op deze wet, als gemeente hebben wij een signaleringsplicht. De inspectie van de provincie op naleving van deze onderzoeksplicht is recent geïntensiveerd.

2. *Verbeteringen zijn wenselijk in de nu gangbare praktijk*

In de dagelijkse praktijk van dit moment de gemeente Woudenberg bij de eigen werkzaamheden zoveel mogelijk via een ecologisch werkprotocol. Bij kapvergunningen is er aandacht voor het broedseizoen. Bij grote bouw- en ontwikkelplannen wijzen wij op de verplichting dat een flora- en fauna onderzoek gevraagd moet worden. Bij de meeste isolaties en dakaanpassingen is er geen aandacht voor deze eisen voortkomende uit deze wet. Het zijn immers veelal handelingen die vergunningsvrij zijn en die bij de gemeente Woudenberg niet bekend zijn.

Daarbij speelt ook een belangrijke rol, dat we inwoners die willen verduurzamen niet op kosten willen jagen. Met een SMP kunnen we verduurzamen binnen de kaders van de Wet Natuurbescherming.

3. *Het Soorten Management Plan heeft veel voordelen*

Het SMP leidt tot meer aandacht voor en behoud van natuurwaarden, mede door het nemen van compenserende maatregelen, bijvoorbeeld het plaatsen van vleermuiskasten in gebieden waar vleermuizen vaak nestelen in daken. Deelnemers van de isolatievoucher-actie krijgen dan ontheffing op de Wet Natuurbescherming.

Het SMP komt ook ten goede aan alle eigenaren van gebouwen, dus ook woningeigenaren, van OMNIA (sociale huurwoningen), andere woningverhuurders en eigenaren van maatschappelijke- en bedrijfspanden.

4. Het opstellen van een SMP is een bepalende voorwaarde van de provincie

Om in aanmerking te komen voor de vouchers voor woningisolatie stelt de provincie het laten maken van een SMP en voldoen aan de voorwaarden van een pre-smp verplicht.

5. Huiseigenaren met een minimum inkomen tot 120% sociaal minimum worden geholpen

Isoleren van woningen is kostbaar. Huishoudens met een minimum inkomen die in bezit zijn van een koopwoning, hebben vaak matig tot slecht geïsoleerde woningen. Met het aanbod van de provincie voor vloer- en spouwmuurisolatie voor deze doelgroep met zeer beperkte tot geen eigen middelen, kan deze groep enorm worden geholpen een duurzaamheids slag te maken en zo de energierekening fors omlaag te brengen. De provincie heeft de grens, in haar subsidie, gesteld op 120 % sociaal minimum inkomen, daar kunnen wij voor deze regeling niet van afwijken.

6. Bedrijven en industrieterreinen worden ontzorgd.

Gedurende de 10-jarige looptijd van de gebiedsgerichte ontheffing door het SMP, hoeven bedrijven, maatschappelijke verenigingen en ondernemers (op industrieterreinen) geen scan meer aan te vragen in het kader van de wet natuurbescherming. Dit scheelt Woudenbergse ondernemers en verenigingen ca. vijfduizend euro's per aanvraag. Het SMP faciliteert de lokale economie door het wegnemen van de scan als hobbel naar het vergunningsverleningsproces en neemt een obstakel weg om te verduurzamen in lijn met natuurlijke waarden en behoud van de biodiversiteit.

7. In lijn lopen met het Nationaal Isolatie programma.

In het zojuist gepubliceerde Nationaal Isolatie Programma is natuurvriendelijk isoleren en het verlenen van een ontheffing via een SMP ook een trend die landelijk ingezet wordt. Momenteel worden de gesprekken tussen Utrecht en het Ministerie van BZK gevoerd over een meer verplichtend karakter van de ontheffing en SMP. In het Nationaal Isolatie Programma is de natuurlijk vriendelijke isolatieaanpak al als een rand voorwaardelijke kaderstelling opgenomen. Woudenberg loopt met het ingaan van dit traject in lijn met, en op sommige punten voor, op de ontwikkelingen in de isolatieversnelling van Rijksoverheid.

Duurzaamheid en inclusie

Het laten opstellen van een SMP is voorwaarde van de provincie om in aanmerking te komen voor isolatievouchers voor de isolatie van spouwmuur en vloer van woningen van minima met een inkomen tot 120 % van de bijstandsnorm met een eigen woning binnen de gemeente. Provincie Utrecht heeft aangestuurd op deze doelgroep omdat zij op voorhand bekend zijn door de ontvangen beschikking van de energiecompensatie toeslag. Gezien de gemeente voorafgaande aan de aanvraag van de subsidie voor isolatievouchers een kant en klare doelgroep lijst moest aanvoeren, is de aanbeveling om de doelgroep ontvangers energiecompensatie toeslag, overgenomen.

Met deze isolatie wordt een groot deel van het energiegebruik verlaagd en wordt het omlaag brengen van de energierekening door woningisolatie ook bereikbaar voor groepen Woudenbergers met weinig tot geen eigen financiële middelen en is daarmee een inclusieve maatregel.

De instelling van het SMP maakt het ook voor andere woning- en gebouweigenaren goedkoper en laagdrempeliger om panden te verduurzamen.

Risico's

Het maken van een Soorten Management Plan is werk voor specialistische natuuronderzoeksbureaus. Veel gemeenten in de provincie Utrecht willen met deze provinciale regeling mee doen en zullen daarom een SMP moeten laten maken. Het is daarom niet zeker dat de natuurbureaus voldoende personele capaciteit hebben om de gemeenten te bedienen.

Begeleiding van het SMP en het nemen van de nodige compenserende maatregelen om verlies aan broed- en overwinteringslocaties te compenseren kost extra geld en inzet. Gezien de werkdruk kan extra inhuur nodig zijn. Ook is het regulier budget mogelijk niet toereikend voor

alle compenserende maatregelen (nestkasten). Deze kosten kunnen worden gedekt uit de post onvoorzien.

Draagvlak

Wij verwachten dat veel woningeigenaren met een minimuminkomen is mee willen doen met de voucheractie, gezien de hoge energieprijzen en het potentieel hoge energiegebruik van huishoudens met een lager energielabel.

Het SMP betekent een flinke kostenbesparing bij verduurzaming en renovaties voor eigenaren van koopwoningen, OMNIA, andere woningverhuurders, maatschappelijke- en bedrijfspandeigenaren.

Beoogd resultaat (hoe)

Het maken van een SMP wordt gedaan door een specialistisch natuuronderzoeksbureau. Het opstellen van dergelijk plan kost twee jaar, mede omdat in de juiste seizoenen ecologisch onderzoek nodig is.

In de tussentijd verleent de provincie een tijdelijke ontheffing via het zogenaamde pre-smp. Deze ontheffing geldt alleen voor particuliere huiseigenaren en particuliere woningverhuurders. Ondernemers moeten nog steeds gedurende de looptijd van de pre-smp een scan aanvragen onder de Wet Natuurbescherming. De ontheffing geldt ook voor andere renovatiewerkzaamheden zoals het plaatsen van een dakkapel of het bouwen van een aanbouw. De gemeente is gedurende de looptijd van de isolatievoucher-actie, onder de pre-smp, verantwoordelijk voor de compenserende maatregelen voor deelnemers van de isolatievoucher-actie. De provincie besteedt het voucherproces via het Duurzaam Bouwloket aan. Gewerkt wordt met isolatiebedrijven en ondernemers die een opleiding hebben gedaan in preventief natuuronderzoek (zogeneten aanpak natuurvriendelijk isoleren).

Financiële consequenties

op juistheid beoordeeld door Aart van de Bovenkamp

Dit voorstel past binnen de begroting

	Voorstel	Begroot	Verschil	Gevolg budget	Naam Product
Uitgaven	€ 100,000	€ 0	€ 100,000	extra uitgaven	SMP
inkomsten	€ 100,000	€ 0	€ 100,000	extra inkomsten	Aanwending reserve
Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	tekort op begroting	

- Bovengenoemde bedragen betreffen incidentele uitgaven.
- Bovengenoemd totaal verschil wordt aan de raad bekend gemaakt via : dit raadsvoorstel
- Het voorstel is dit te dekken uit: aanwending reserve Duurzaamheid en mogelijke provinciale subsidie.

Toelichting:

De kosten van de uitvoering van het ecologisch onderzoek dat leidt tot het opstellen van het SMP zijn ca. € 100.000. De provincie heeft in het voortraject toegezegd tot 50% van deze kosten te vergoeden. Daarom stuurt zij aan tot deelname van ronde twee in de isolatievoucher actie om gemeenten te stimuleren het SMP-traject in te gaan. We moeten er, gezien de marktontwikkelingen, wel rekening mee houden dat de aanbestedingen hoger kunnen uitpakken.

Kostenpost SMP

De netto kosten voor het uitvoeren van het ecologisch onderzoek zullen voor Woudenberg om en nabij €50.000,- betreffen, wanneer de subsidie de provincie het overige deel draagt. De subsidie voor het dragen van deze kosten is geborgd in de USET regeling en voor de gemeente ongecompliceerd om aan te vragen. We worden in deze aanvraag ondersteund door de subsidiestrategen van provincie Utrecht met wie we reeds in vooroverleg zijn.

Ambtelijk en bestuurlijk gaan we binnenkort met OMNIA om tafel te een bijdrage vanuit de woningcorporatie te bespreken. Omnia is jaarlijks tienduizenden euro's kwijt voor het aanvragen van scans onder de wet natuurbescherming. Voorts kunnen we overleggen met provincie Utrecht voor een gedeeltelijke vergoeding van het overige kostendeel voor het SMP onder de USET-regeling. Zo is het kansrijk dat gemeente Woudenberg geen 100% voor haar rekening hoeft te nemen, maar veel minder. Door een deel van de restkosten te verdelen met OMNIA en een USET-aanvraag.

Kostenpost uitvoering

De netto kosten uitvoering van €50.000,- komen en bestaan uit;

- de geschatte benodigde ambtelijke capaciteit voor uitvoering van de isolatievoucher actie vanuit de gemeente Woudenberg op de onderdelen groen, projectcoördinatie voor ecologisch onderzoek SMP en capaciteit voor de isolatievoucherregeling. Daarbij moet gedacht worden aan het regelen van de communicatie en de werving van deelnemende woningeigenaren.
- De kosten ten behoeve van het laten uitvoeren van natuurvrij maken van de woningen van minima binnen de doelgroep van de isolatievoucher actie, door een natuuraannemer. Zij stellen oa een globaal compensatieplan op voor noodzakelijke grote kraamvoorzieningen voor voornamelijk soorten vleermuizen.
- de kosten de aanschaf van de materialen om de compensatiemaatregelen die na het natuurvrij maken van de gevels door de gemeente moeten worden gerealiseerd (bijvoorbeeld nestkastjes).

Risico:

Om realistisch in te spelen op de maatregelen die moeten worden genomen in de uitvoering en de onstabiele van de markt is de post uitvoering op € 50.000 gesteld. Voordat we opdrachten geven en stappen zetten met financiële consequenties schatten we de risico's, voor- en nadelen opnieuw in. Stoppen met het project is dan nog mogelijk of kan dan gekozen worden om de kosten voor het opstellen van het SMP 100% ten laste te brengen van de reserve Duurzaamheid. Zodat dan wel de subsidie voor de vouchers zeker gesteld is. Mocht dit zich voor doen, dan komen wij terug bij uw raad.

Financiële rechtmatigheid:

Bovengenoemde verschillen vormen de volgende begrotingswijziging die meegenomen wordt in de eerst volgende voortgangsrapportage:

UITGAVEN										
progr	Grtbk	Kststr	Product	Betreft	Overheveling budget	Wijziging budget	Invloed op begroting	Aanvullende toelichting	Inc. / str.	
4	672301	34399	Duurzaamheid	Opstellen SMP		-100,000	nadelig	Kosten opstellen SMP	Inc.	
							neutraal			
							neutraal			
							neutraal			
							neutraal			
							neutraal			
Totaal wijzigingen uitgaven						0	-100,000	nadelig		
INKOMSTEN										
progr	Grtbk	Kststr	Product	Betreft	Overheveling budget	Wijziging budget	Invloed op begroting	Aanvullende toelichting	Inc. / str.	
4	672301	41300	Duurzaamheid	Subsidie provincie		pm	voordelig	Subsidie provincie tbv SMP	Inc.	
4	698027	60000	Reserve duurzaamheid	Aanwending reserve		100,000	voordelig	Aanwending reserve tbv SMP	Str.	
							neutraal			
Totaal wijzigingen inkomsten						0	100,000	voordelig		
Totaal wijziging voorstel					0	0	neutraal			

Aanpak/uitvoering

Onder voorbehoud van instemming van de raad met het laten maken van een SMP hebben we de provincie al laten weten in principe mee te willen doen aan de isolatievoucher-actie. Ook zijn offertes aangevraagd bij ecologische bureaus, die bij onze buurgemeenten een aanbesteding hebben lopen.

Na akkoord van de raad kunnen we het proces starten om het SMP onderzoek aan te besteden. We zullen u op de hoogte houden van de ontwikkelingen. Zoals de uitkomst van de aanbesteding en het opstarten van het SMP-onderzoek. Wanneer het SMP-onderzoek is afgerond komt hij ter vaststelling in de Raad.

Voorts bereiden we de communicatie voor richting woningeigenaren met een minimum inkomen, om ze aan te bieden mee te doen aan de isolatievoucher actie. De concrete uitvoering voor het isoleren kan hopelijk voor het broedseizoen in het voorjaar 2023 starten met het natuurvrij maken van woningen waarna de daadwerkelijke isolatiemaatregelen worden dan in het najaar en winter van 2023 uitgevoerd.

Conclusie

Het laten opstellen van een Soorten Management Plan door uitvoering van het daarbij behorende ecologische onderzoek en de kosten (incl. een post ten behoeve van de uitvoering van de voorwaarden van de isolatievoucher actie) ad € 100.000 te dekken uit de algemene reserve duurzaamheid. Daarmee te voldoen aan een voorwaarde voor de subsidie isolatievoucher en voor alle inwoners en bedrijven de drempel voor isoleren te verlagen.

Communicatie

n.v.t.

Bijlage(n)

- Concept raadsbesluit
- College advies

Burgemeester en wethouders van Woudenberg

D.C.G. Ruseler
Secretaris

M. Jansen-van Harten
burgemeester